

TIZENHETEDIK FEJEZET

GETTÓSÍTÁS: ELSŐ SZAKASZ

A gettósítási döntés

NOHA A ZSIDÓK összeköltöztetésére vonatkozó rendelet csak 1944. április 26-án született meg, a végleges megoldás programjával megbízott német és magyar tisztségviselők a gettósítás részleteit már április 7-én kidolgozták. A Zsidó Tanács vezetői és jogi szakértői mit sem sejtve ezen a napon fejezték be az új működési szabályzat tervezetét, melynek elkészítésével az SS bízta meg őket.

A véletlen folytán ugyanezen a napon tartották Krummhübelben a különböző náci külképviseleti szervekhez kirendelt zsidószakértők (Judenreferenten) találkozóját, amelyen áttekintették a végleges megoldás állását. A magyarországi zsidókérdés küszöbön álló „megoldásáról” Balensiefen SS-Hauptsturmführer, aki akkor Budapesten teljesített szolgálatot, illetve Eberhard von Thadden, a külügyminisztérium *Inland II.* osztályának vezetője tartott beszámolót, amelynek kényessége abban is tükröződött, hogy a résztvevők úgy döntöttek, nem utalnak rá a jegyzőkönyvben.¹

A magyarországi zsidótlanítási szakértők sorsdöntő ülését Bakó László irodájában és elnöklétével tartották a belügyminisztériumban. A Wehrmacht és a honvédség magas rangú tisztjein kívül jelen volt Eichmann a Sonderkommando több tagjával együtt, Endre László, Tölgyessy Győző ezredes, a kassai központú VIII. csendőrkerület – a zsidóktól elsőként megszűtendő térség – parancsnoka, valamint Ferenczy László csendőr alezredes.

A néhány nappal korábban a csendőrség és a német biztonsági szolgálat (SD) közötti összekötőnek kinevezett Ferenczyt bízták meg azzal, hogy a tervezett gettósítási és deportálási programot irányítsa és felügyelje. A program megvalósításában az országos csendőrkerületek parancsnokai voltak segítségére. Ide tartozott a kárpátaljai műveletekkel megbízott Tölgyesy, Paksy-Kiss Tibor ezredes, akit az észak-erdélyi IX. és X.